

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Toimintalinja 3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus
Erityistavoite 7.1. Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen
Toimenpidekokonaisuus: Työ, työkyky ja innovaatiot

Valtakunnallinen avoin ESR-haku
25.1.2018 - 23.3.2018

Hakijan ohje

EU:n rakennerahastot (ohjelmakausi 2014 - 2020)

Euroopan unionin rakennerahastojen tuki ohjataan Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ja Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ohjelmien kautta. Ohjelmakaudella 2014 - 2020 Suomessa toteutetaan Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020 - Suomen rakennerahasto-ohjelmaa.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) rahoittaa valtakunnallista hanketoimintaa. STM:llä on kaksi ESR:n valtakunnallista toimenpidekokonaisuutta toimintalinjassa 3 "Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus", joista toinen on "Työ, työkyky ja innovaatiot".

ESR:n hankehaku 25.1.-23.3.2018

Sosiaali- ja terveysministeriö avaa Euroopan sosiaalirahaston (ESR) hankehaun koskien valtakunnallista toimenpidekokonaisuutta "Työ, työkyky ja innovaatiot". Hankkeiden tulee olla valtakunnallisia. Hakuaika on 25.1.2018 - 23.3.2018.

Samanaikaisesti haetaan rahoitettavaksi valtakunnallista tukihanketta, joka vastaa alempana määritellyn hankekokonaisuuden koordinaatiosta tukien hankkeita tavoitteiden saavuttamisessa ja tulosten juurruttamisessa.

Erityistavoite 7.1 Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen

Erityistavoitteen 7.1 Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen tuloksena haetaan parantunutta työhyvinvointia ja tuottavuutta hankkeisiin osallistuneissa yrityksissä ja organisaatioissa ja erityisesti rakenteellisia muutoksia kokevissa organisaatioissa. Hankkeiden tuloksena on tuotettu uusia työelämää kehittäviä toimintatapoja esimerkiksi johtamisessa ja työn organisoinnissa tai hyödynnetty hyviä olemassa olevia malleja. Toimenpiteiden tulee parantaa yritysten, yrittäjien ja työntekijöiden sopeutumista erilaisiin muutostilanteisiin.

Rahoitettavissa hankkeissa esimerkiksi kehitetään ja vahvistetaan työhyvinvointia ja työssä jaksamista edistäviä toimintamalleja ja palveluja sekä kehitetään ja levitetään työorganisaatioiden uudistumista ja kilpailukykyä edistäviä johtamisen ja työn organisoinnin toimintamalleja. Hankkeissa myös vahvistetaan työntekijöiden sopeutumiskykyä muutostilanteiden parempaa hallintaa kehittämällä.

Työelämä on jatkuvassa, nopeassa muutoksessa ja työolot ovat polarisoituneet. Työ, työkyky ja innovaatiot toimenpidekokonaisuudessa mm. selvitetään työelämän muutoksen vaikutuksia päätöksenteon tueksi ja resurssien sekä toimenpiteiden suuntaamiseksi. Hankkeissa arvioidaan ja kehitetään työterveyden ja -turvallisuuden hallintajärjestelmien toimivuutta, johtamista ja vaikutuksia työorganisaatioiden toimintaan toimialasektoreittain. Työsuojelun ja työterveyshuollon yhteistyötä kehitetään työntekijöiden turvallisuuden, terveyden ja työkyvyn edistämiseksi.

Räätälöityjen ja innovatiivisten palvelukonseptien kehittämisessä huomioidaan eri toimialat kuten sosiaali- ja terveystoimiala. Tavoitteena on luoda verkostoja hyvien ja vaikuttavien käytäntöjen kehittämiseksi, juurruttamiseksi ja työhyvinvoinnin voimavarojen lisäämiseksi.

Katso tarkemmat tiedot toimenpidekokonaisuuden tavoitteista [täältä](#).

Hakuteeman painotus ja vaatimukset

Sote-uudistuksen keskiössä on erityisesti sosiaali- ja terveyssektori. Se toimeenpannaan maakuntien, ministeriöiden ja valtion virastojen sekä kuntien ja kuntayhtymien yhteistyöllä. Uudistus on Suomen historian suurin organisaatiouudistus, joka käsittää 190 organisaatiota ja noin 200 000 työntekijää. Sote-uudistuksen onnistumisen edellytyksenä ja voimavarana on motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Järjestelmällisellä hyötyjen johtamisella, yhteistyöllä ja rakentavalla dialogilla tähdätään maakunta- ja sote-uudistuksen vaikuttavuustavoitteiden saavuttamiseen.

Haun perusteet

Haku kohdistuu pääsääntöisesti julkiseen sosiaali- ja terveysalan henkilöstön tukemiseen maakunta- ja sote-uudistuksessa. Haku toteutetaan teemalla ”Johtaminen, osaaminen ja työhyvinvointi muuttuvassa toimintaympäristössä” ja toimintaympäristönä on sosiaali- ja terveyssektori. Kohderyhmä on kuntien ja kuntayhtymien sote-tehtävissä työskentelevä henkilöstö, niin johto kuin työntekijät (mukaan lukien ns. tukitehtävät).

Haun teemassa painotetaan erityisesti **Työhyvinvoinnin edistäminen osana muutosta**. Tavoitteena on tukea sote-uudistuksen sujuvaa muutosta johtamisen ja henkilöstön työhyvinvoinnin ja osaamisen näkökulmasta. Hankkeessa tulee keskittyä erityisesti henkilöstön osallistamiseen, ei pelkästään kouluttamiseen. Täydennyskoulutushankkeita ei rahoiteta.

Hankkeen tulee edesauttaa henkilöstön työhyvinvointia muutoksessa ottamalla heidät mukaan muutoksen valmisteluun ja itse muutokseen ajoissa, jotta siirto uuteen organisaatioon tapahtuu sujuvasti ja onnistuneesti. Tavoitteena on huomioida ensisijaisesti henkilöstön hyvinvointi, oppiminen ja lähijohtaminen sekä erilaiset toimijat ja alueiden välinen oppiminen. Alueen toiminnan kehittämisen pitää tukea valtakunnallisia tavoitteita.

Keväällä 2017 toteutettiin ideahaku, jonka tarkoituksena oli hakea hyviä ideoita siitä, miten johtamista, osaamista ja työhyvinvointia pitäisi kehittää sote-uudistuksessa. Ideahaun tavoitteena oli myös auttaa hakijoita löytämään kumppaneita ja mahdollisesti yhdistämään hankeideoita. Haun valmistelussa on hyödynnetty kevään ideahaun tuloksia.

Nyt avatussa haussa rahoitetaan yhdistettyjä kokeilu- ja toteutushankkeita sekä yhtä tukihanketta:

- Hyväksytyille kokeilu- ja toteutushankkeille rahoitus myönnetään ehdollisena. Kokeiluvaiheen tulokset arvioidaan ja arvioinnin tulosten perusteella hankkeelle mahdollisesti myönnetään rahoitusta hankkeen toteuttamisvaiheeseen. Uutta toteutusvaiheen hankehakemusta ei tarvitse tehdä.
- Hyväksytylle tukihankkeelle myönnetään 3-vuotinen rahoitus.

Kuva 1. Hakuvaiheet Johtaminen, osaaminen ja työhyvinvointi muuttuvassa toimintaympäristöissä sosiaali- ja terveyssektorilla hankekokonaisuudessa.

Kokeilu- ja toteutushanke

Rahoittaja etsii erityisesti valtakunnallisia tai ylimaakunnallisia hankkeita, joissa hakijalla on selkeä näkemys kokeiluvaiheessa käytettävistä menetelmistä ja/tai kehitettävistä menetelmistä. Rahoittaja edellyttää yhdistetyltä kokeilu- ja toteutushankkeilta selkeää näkemystä siitä, miten kokeilu toteutetaan valtakunnallisesti tai ylimaakunnallisesti ja miten kokeilusta saatavia tuloksia viedään edelleen eteenpäin ja miten menetelmiä/kokeilua edelleen kehitetään. Hankkeen tulee kiinnittyä maakunta- ja sote-muutokseen.

Kokeilu- ja toteuttamishankkeelta toivotaan selkeää kuvausta hankkeen vaikuttavuudesta sekä strategian että henkilöstön tasolla. Rahoituksen saaminen edellyttää onnistunutta ja laajemmin tutkimuksellista- ja toteuttamiskelpoista hanketta. Rahoituksen saaneille hankkeille rahoitus myönnetään ehdollisena toteutusvaiheen osalta. Toteutusvaiheen rahoitus myönnetään erikseen tehtävän arvioinnin perusteella. Arvioinnissa arvioidaan kokeilun toteutusta, saavutettuja tuloksia ja miten tuloksia toteutetaan valtakunnallisesti tai ylimaakunnallisesti. Arvioinnista vastaa yhdessä rahoittajan kanssa tukihanke. Siten kokeilu- ja tutkimushankkeen kokonaisrahoitus muodostuu 1 vuoden kokeiluhankkeesta ja 2 vuotta kestävästä toteutushankkeesta. EURA2014 järjestelmässä ilmoitetaan hankkeen kokonaiskustannukset koko hankkeen kestolle (max. 36 kuukautta). Sen lisäksi hakijan tulee eritellä liitteessä kululajeittain ja osatoteuttajittain kokeiluvaiheen ja toteutusvaiheen osuudet.

[Muutosjohdon akatemian](#), joka alkoi 20.9.2017, on tarkoitettu tukemaan muutosjohtajia ja heidän joukkojaan sekä maakuntien uusia johtajia. Muutosjohdon akatemia tarjoaa muutoksen tueksi valmennusta, asiantuntijoiden tukea, vertaiskertomuksia ja parhaiden käytäntöjen jakamista sekä keskustelufoorumia. Kokeilu- ja toteutushankkeen tavoitteet voivat tukea tai täydentää muutosakatemia tavoitteita. Päällekkäisyyttä tulee välttää. Hakijoiden tulee huomioida myös hankkeet tai kokeilut, jotka on jo tehty aiemmin tai ovat meneillään, ja jotka liittyvät haun teemaan.

Tukihanke

Rahoittaja hakee myös yhtä tukihanketta, joka vastaa kokeilu- ja toteutushankkeiden koordinoinnista, hankkeiden välisestä yhteistyöstä ja viestinnästä. Tukihanke ei tuota sisältöjä kokeilu- ja tukihankkeissa, vaan se tukee kokeilu- ja toteutusvaiheen hankkeiden tavoitteiden saavuttamista ja viestittää saavutettavista tuloksista. Tukihankkeelta odotetaan kuitenkin eri kokeilu- ja toteutushankkeiden tulosten analysointia ja hyödyntämistä kokeilu- ja toteutushankkeissa. Tavoitteena on vertaisoppiminen ja hyvien käytäntöjen levittäminen. Tukihankkeella voi olla oma tutkimuksellinen näkökulma hankkeessa.

Tukihanke vastaa koordinaatiosta myös maakunnallisesti että valtakunnallisesti maakunta- ja sote-uudistuksen vastuutahojen kanssa. Tukihankkeen tulee tukea kokeilu- ja toteutushanketta tulosten jalkauttamisessa ja hyödyntämisessä hankkeen välittömällä vaikutusalueella, mutta myös toteutusvaiheessa tukea hankkeen laajentamista ylimaakunnalliseksi tai valtakunnalliseksi. Tukihankeella on keskeinen rooli kansallisessa maakunta- ja sote-uudistuksessa, ja sen tulee tukea [valtionhallinnon muutoksen](#) toimeenpanon edistämistä. Tukihanke viestii ja verkottaa alueiden muutoksen vastuutahot.

Tukihanke vastaa kokeilu- ja toteutushankkeiden arvioinnista kokeilujen osalta yhdessä rahoittajan kanssa. Tukihankkeelta odotetaan arvioinnin perusteiden rakentamista ja niiden hyväksyttämistä rahoittajalla sekä varsinaisen arvioinnin toteuttamista ja tulosten analysointia.

Tukihankkeen vetäjältä odotetaan substanssi- ja hankeosaamista. Tukihanke kestää 3 vuotta.

Hakeminen: hakijat, rahoitus, hakemus ja valintaperusteet

Toimintalinja 3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus
Erityistavoite 7.1. Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen

Rahoitettavien hankkeiden on oltava [Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020](#) Suomen rakennerahasto-ohjelman mukaisia. Rahoitettavien kokeiluhankkeiden tulee tukea toimenpidekokonaisuus Työ, työkyky ja innovaatiot tavoitteiden saavuttamista.

Kokeilu- ja toteutushankkeen hakuun voivat osallistua mm. tutkimuslaitokset, yliopistot, ammattikorkeakoulut, kunnat ja kuntayhtymät sekä toimialaan liittyvät järjestöt ja säätiöt.

STM edellyttää, että hankkeeseen osallistuu useita toteuttajatahoja lukuun ottamatta tukihanketta.

Haussa haetaan myös valtakunnallista tukihanketta, joka koordinoi ja tukee hankkeita tavoitteiden saavuttamisessa. Tukihankkeen hakijana voivat olla organisaatiot, joilla on kokemusta isojen hankkeiden vetämisestä ja/tai koordinoinnista. Hakijana voi olla yksittäinen toteuttajataho. Tukihankkeen hakija voi tulla samasta organisaatiosta (esim. yliopistot ja tutkimuslaitokset) kuin kokeilu- ja toteuttamishankkeen hakija sillä edellytyksellä, että tukihankkeen hakija ei ole hakijana tai osatoteuttajana kokeilu- ja toteutushankkeessa.

Rakennerahasto-ohjelman toimintalinjoille ja niiden erityistavoitteille on asetettu

tulos- ja tuotosindikaattoreita. Rahoitettavilta hankkeilta edellytetään, että ne tuottavat mitattavia tuloksia ja edistävät erityistavoitekohtaisten tulos- ja tuotosindikaattoreiden saavuttamista.

Nyt avattavan haun toteutusaika on enintään

- **3 vuotta yhdistetylle kokeilu- ja toteutushankkeelle**
- **3 vuotta tukihankkeelle**

Rahoittaja esittää, että hankehenkilöstöön palkataan mahdollisuuksien mukaan eri-ikäisiä, eri sukupuolien edustajia sekä kieli-, kulttuuri- ja muihin vähemmistöihin kuuluvia henkilöitä tai kohderyhmän edustajia.

Hankkeiden rahoitus

ESR- ja kansallinen valtiontuki on hankkeissa enimmillään 80 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Hankkeilta edellytetään ohjelma-asiakirjan mukaisesti kuntarahoitusta ja/tai muuta julkista rahoitusta vähintään 12,5 % hankkeen kokonaiskustannuksista. Hakemukseen on liitettävä perustelut, jos hankkeella ei ole omarahoitusosuutta. Lopullinen tukitaso muodostuu rahoittajan kanssa käytävien hankeneuvottelujen tuloksena.

Erikseen raportoitavia osallistujien palkkakustannuksia voidaan sisällyttää hankkeelle ainoastaan kuntien ja muiden julkisyhteisöjen kustannusten osalta. Yhteishankkeissa kaikki toteuttajat osallistuvat pääsääntöisesti omarahoituksen kokoamiseen. Yhteishankkeissa kunkin toteuttajan osuus määritellään tuensaajien tekemässä sopimuksessa (pakollinen liite EURA2014-järjestelmän hakemuksessa).

ESR-hankehakemukset tulee pääsääntöisesti laatia käyttäen 17 %:n yleiskustannusmallia (ns. flat rate). Jos hankkeen matkakulut ovat suuret kuten mahdollisessa tukihankkeessa, voi kyseeseen tulla 15 %:n flat rate kustannusmalli.

ESR- ja valtion rahoitus maksetaan hanketoteuttajalle toteutuneiden kustannusten perusteella jälkikäteen. Lisätietoa rahoituksesta löytyy Rakennerahastot.fi sivustolta.

Rahoituksen hakeminen

Sosiaali- ja terveysministeriölle osoitetut hakemukset tulee jättää viranomaiskäsitteilyyn EURA2014-tietojärjestelmässä viimeistään perjantaina 23.3.2018.

[EURA2014-tietojärjestelmä](#)

Hakemusta jätettäessä tulee varmistaa, että se kohdistetaan sosiaali- ja terveysministeriölle. Koska rahoituksen hakeminen tapahtuu täysin sähköisesti, hakemusta ei tarvitse enää tulostaa ja toimittaa rahoittavalle viranomaiselle erikseen allekirjoitettuna. Myös liitteet toimitetaan sähköisesti EURA2014-järjestelmän kautta. Verovelkatodistusta, kauppa-, yhdistys- ja säätiörekisteriotetta tai selvitystä nimenkirjoitusoikeudesta ei tarvitse toimittaa.

Rahoitusta haetaan EURA2014 -järjestelmässä sähköisesti. Rahoituksen hakeminen edellyttää verohallinnon Katso-tunnistautumispalvelun käyttöä. Katso-tunnisteen käyttö on maksutonta.

[Katso-tunnistus](#)

Hakemusohjaan sekä järjestelmässä oleviin ohjeisiin kannattaa tutustua huolellisesti. Hanketta suunniteltaessa tulee etukäteen tutkia hakuasiakirjasta, mihin rakennerahasto-ohjelman toimintalinjoista ja erityistavoitteista hanke kuuluu. On tärkeää valita oikea toimintalinja, koska hakemuksen muut sisällöt muotoutuvat sen mukaisesti. Hakemusta voi muokata siihen asti, kunnes jättää sen viranomaiskäsitteilyyn.

Yhteishankkeessa vain päätoteuttaja käyttää EURA2014-järjestelmää. Toteuttajien välillä tulee olla sopimus, jolla päätoteuttaja valtuutetaan edustamaan osatoteuttajia.

Toimitusosoite: Hakemukset osoitetaan EURA2014-järjestelmässä sosiaali- ja terveysministeriölle.

Valintamenettely

Hankehakemuksiin pyydetään hakijalta tarvittaessa tarkennuksia tai lisäselvityksiä. Hakemuksista voidaan pyytää myös lausuntoja muilta rahoittajilta tai keskeisiltä yhteistyökumppaneilta.

Rahoittaja esittää, että hankehenkilöstöön palkataan mahdollisuuksien mukaan eri-ikäisiä, eri sukupuolien edustajia sekä kieli-, kulttuuri- ja muihin vähemmistöihin kuuluvia henkilöitä tai kohderyhmän edustajia. Lisäksi rahoittaja pidättää itsellään oikeuden neuvotella hyväksyttäväksi esitettävien hankkeiden yhdistämisestä ja muista toteutukseen liittyvistä asioista. Samaan kohderyhmään kohdistuvia hankkeita yhdistetään tarvittaessa isommiksi kokonaisuuksiksi.

Jo hakemusvaiheessa tulee huomioida rakennerahasto-ohjelmassa määritetyt horisontaaliset periaatteet riippumatta siitä, mikä on hankkeen sisältö. Horisontaaliset periaatteet ovat kestävä kehitys, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo.

Hankkeiden valintaperusteet

Hankkeet arvioidaan ja pisteytetään Suomen rakennerahasto-ohjelman 2014-2020 seurantakomitean hyväksymien yleisten valintaperusteiden ja erityistavoitteen 7.1: "Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen" ja rahoittajan asettaman tarkentavan valintaperusteiden mukaan. Lisätietoa löytyy Rakennerahastot.fi sivustolta Hakijalle/ Hankkeiden yleiset ja erityiset valintaperusteet.

Hankkeiden on täytettävä kaikki ohjelman yleiset valintaperusteet tullakseen valituiksi. Erityiset valintaperusteet nostavat esiin ne hankkeet, jotka vastaavat parhaiten ohjelma-asiakirjan erityistavoitteen sisältöä sekä ohjelmassa määriteltyjä horisontaalisia periaatteita (tasa-arvo, yhdenvertaisuus, kestävä kehitys ja EU:n Itämeren alueen strategian tukeminen). Teemakohtaiset tarkentavat valintaperusteet hankehauulle näkyvät alla. Niiden painoarvo on 25 %.

Kokeilu- ja toteutushankkeen tarkentavat valintakriteerit

Tarkentava valintaperuste kokeilu- ja toteutushankkeelle on edistää maakunta- ja sote-uudistusta kehittämällä ja käyttöönottamalla muuttuvassa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristössä henkilöstön työhyvinvoinnin, osaamisen ja osallisuuden toimintamalleja ja hyviä käytäntöjä johtamisen keinoin ja hyödyntäen maakuntien tutkimus-, kehittämis-, innovaatio ja koulutustoiminnan yhteistyötä. (25 %)

Hankkeen sisällölliset kriteerit

- Hankesuunnitelmassa on kuvattu hankkeen lähtötilanne, tavoite, toteutus, itsearvioinnin prosessi, tulokset sekä niiden juurruttaminen tulevaan sote- toimintaympäristöön.
- Hankkeessa rakennetaan muutosjohtamiseen

- työhyvinvoinnin,
- osaamisen ja
- osallisuuden toimintamallit ja käytännöt

Hankkeen laajuuskriteerit

- Hanke on kiinnittynyt maakunta-sote muutosympäristöön (läsnä toimijat)
- Hanke on kiinnittynyt maakuntien tutkimus-, kehittämis-, innovaatio- ja koulutustoimintakokonaisuuteen

Vaikuttavuuskriteerit

- Hanke saa aikaan tavoitellut muutokset muutosjohtamisen kautta
- Hanke saa aikaan toimintatapojen ja toimintakulttuurin muutokset henkilöstön ja asiakkaan osallisuutta ja tiedon siirtoa tukevien ratkaisujen edistämiseksi (digiratkaisut ja palveluohjauksen mallit)

Tukihankkeen tarkentavat valintakriteerit

Tarkentava valintaperuste tukihankkeelle on edistää maakunta- ja sote-uudistusta tukemalla kokeilu- ja toteutusvaiheen hankkeiden tavoitteiden saavuttamista ja hyvien käytäntöjen levittämistä. Tukihanke vastaa kokeilu- ja toteutushankkeiden koordinoinnista, hankkeiden välisestä yhteistyöstä ja viestinnästä. (25 %)

Hakemuksen liitteet

- Hankkeelle palkattavan henkilöstön tehtäväkuva palkkaerittelyineen.
- Verohallinnon tai vastaava selvitys, mikäli arvonlisävero jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi.
- Sopimus yhteistyöstä hankkeen toteutuksessa (yhteishankkeet ja tuen siirtomenettely).
- Päätös tai sopimus muusta kuin omarahoitusosuuteen kuuluvasta kunta- ja muusta julkisesta rahoituksesta (toimitettava ennen välittävän toimitelimen tekemää rahoituspäätöstä).

Lisätietoja

Erityisasiantuntija, koordinaattori Päivi Hämäläinen, puh. 02951 63590, etunimi.sukunimi@stm.fi
Erityisasiantuntija Ritva Partinen, puh. 02951 63330, etunimi.sukunimi@stm.fi